

పంచగవ్య ప్రాశనమ్

శ్లో ॥ పవిత్రం త్రిషు లోకేషు దేవతాభిరధిష్ఠితమ్ ।

వరుణశ్చైవ గోమూత్రే గోమయే హవ్యవాహనః ॥

దధ్ని వాయుస్సముద్దిష్టస్సోమః క్షీరే ఘృతే రవిః ॥ (ఇతి హేమాద్రౌ)

ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య । ఏవంగుణ.....శుభతిథౌ । క్రియమాణ...

దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి సర్వేషాం యజమానాచార్యార్చకాదీనాం

అభక్త్య భక్షణ అభోజ్య భోజన అస్పృశ్య స్పృశ్యనాది సమస్త దోష నివృత్త్యర్థం

సమస్తపాపక్షయ ద్వారా దేహ శుద్ధ్యర్థం పఞ్చగవ్య ప్రాశనం కరిష్యే ॥

ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం ప్రచోదయాత్ ॥ ఇతి మంత్రేణ

పూర్వే సుశాంత నామ పాత్రే గోమూత్రం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం ఇమం మే వరుణ రాచకే । ఇతి

వరుణమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

ఓం గస్తద్వారాం..... శ్రియమ్ । ఇతి మంత్రేణ

దక్షిణే తేజో రూప నామ పాత్రే గోమయం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం అగ్నిం దూతం సుక్రతుమ్ । ఇతి

అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥

ఓం ఆప్యాయస్త సజ్గధే । ఇతి మంత్రేణ

పశ్చిమే అమృత నామ పాత్రే గోక్షీరం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం ఆప్యాయస్త్వసజ్జథే । ఇతి

సోమమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥

ఓం దధిక్రావుడ్ధో తారిషత్ । ఇతి మంత్రేణ

ఉత్తరే అవ్యక్తా నామ పాత్రే గోదధి నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం తవ వాయ..... పృణీమహే । ఇతి

వాయుమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥

ఓం శుక్రమస్తి రశ్మిభిః । ఇతి మంత్రేణ

ఆగ్నేయ్యాం సుప్రతిష్ఠితా నామ పాత్రే గోఘృతం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం భాస్కరాయ విద్మహే ప్రచోదయాత్ । ఇతి

రవిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥

ఓం దేవస్య త్వాహస్తాభ్యామ్ । ఇతి మంత్రేణ

ఈశాన్యే విద్యాతత్త్వ నామ పాత్రే కుశోదకం నిక్షిపేత్ । తత్పాత్రే

ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం ప్రచోదయాత్ । ఇతి

సర్వ దేవతాః ఆవాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥

పంచగవ్యాధిష్ఠిత వరుణాగ్ని సోమ వాయు రవ్యాది సర్వ దేవతాభ్యో నమః ।

ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం కృత్వా ।

మధ్య స్థిత పాత్రే పంచగవ్యాని తత్తన్మంత్రేణ సంస్థాప్య ।

త్వమగ్నే రుద్రః ఇత్యనువాకేన, కూష్మాండ సూక్తేన చ సమ్మేళనం కుర్యాత్ ॥

ఓం త్వమగ్నే రుద్రో అసురో ముహో దివస్త్వగ్ం శర్ధో మారుతం పృక్ష ఈశిషే ।

త్వం వాతైరరుణైర్యాసి శంగయన్త్వం పూషా విధతః పాన్తి ను త్మనా ।

అ వో రాజానమధ్వరస్య రుద్రగ్ం హోతారగ్ం సత్యయజగ్ం రోదస్యోః ।

అగ్నిం పురా తనయిత్నోరచితాద్ధిరణ్యరూపమవసే కృణుధ్వమ్ ।

అగ్నిర్ హోతా నిషసాదా యజీయానుపస్థే మాతుస్సురభావు లోకే ।

యువా కవిః పురునిష్ఠః ఋతావా ధర్తా కృష్టినాముత మధ్య ఇద్ధః ।

సాధ్వీమకర్తేవవీతిం నో అద్య యజ్ఞస్య జిహ్వమవిదామ గుహ్యమ్ ।

స ఆయురాగాత్పురభిర్వసానో భద్రామకర్తేవహూతిం నో అద్య ।

అక్రన్దగ్నిస్తునయన్నివ ద్యౌః జ్ఞామా రేరిహద్వీరుధస్సమజ్ఞన్న్ ।

సద్యో జజ్ఞానో విహీమిద్ధో అఖ్యదా రోదసీ భానునా భాత్వన్తః ।

త్వే వసూని పుర్వణీక హోతర్తోషావస్తోరేరిరే యజ్ఞియాసః ।

జ్ఞామేవ విశ్వా భువనాని యస్మిన్భగ్ం సౌభగాని దధిరే పావకే ।

తుభ్యం తా అక్లిరస్తమ విశ్వస్సుక్షితయః పృథక్ । అగ్నే కామాయ యేమిరే ।

అశ్యామ తం కామమగ్నే తవోత్యశ్యామ రయిగ్ం రయివస్సువీరమ్ ।

అశ్యామ వాజమభి వాజయన్తోశ్యామ ద్యుమ్నమజరాజరం తే ।

శ్రేష్ఠం యవిష్ట భారతాగ్నే ద్యుమన్తమాభర । వసో పురుస్సుహగ్ం రయిమ్ ।

సశ్వితానస్తన్యతూ రోచనస్థా అజరేభిర్నానదద్ధిర్యవిష్ఠః ।

యః పావకః పురుతమః పురూణి పృథాన్యగ్నిరనుయాతి భర్వన్న్ ।

ఆయుష్టే విశ్వతో దధదయమగ్నిర్వరేణ్యః ।

పునస్తే ప్రాణ ఆయతి పరాయక్షగ్ం సువామి తే ।

అయుర్దా అగ్నే హవిషో జుషాణో ఘృతప్రతీక్ ఘృతయోనిరేధి ।

ఘృతం పీత్వా మధుచారు గవ్యం పితేవ పుత్రమభి రక్షతాదిమమ్ ।

తస్మై తే ప్రతిహర్యతే జాతవేదో విచర్షణే । అగ్నే జనామి సుష్టుతిమ్ ।

దివస్పరి ప్రథమం జజ్ఞే అగ్నిరస్మద్ద్వితీయం పరి జాతవేదాః ।

తృతీయమపు నృమణా అజస్రమిన్ధాన ఏనం జరతే స్వాధీః ।

శుచిః పావక వన్ద్యోగ్నే బృహద్విరోచసే । త్వం ఘృతేభిరాహుతః ।

దృశానో రుక్మ ఉర్వా వ్యద్యౌద్ధర్మర్షమాయుశ్శ్రియే రుచానః ।

అగ్నిరమృతో అభవద్వయోభిర్ యదేనం ద్యౌరజనయత్సరేతాః ।

ఆ యదిషే నృపతిం తేజ ఆనటుచి రేతో నిషిక్తం ద్యౌరభీకే ।

అగ్నిశ్చర్థమనవద్యం యుహానగ్ం స్వాధీయం జనయత్సాదయచ్చ ।

స తేజీయస్తా మనస్తా త్వోత ఉత శిక్ష స్వపత్యస్య శిక్షోః ।

అగ్నే రాయో నృతమస్య ప్రభూతౌ భూయామ తే సుష్టుతయశ్చ వస్వః ।

అగ్నే సహస్రమాభర ద్యుమ్నస్య ప్రాసహ రయిమ్ ।

విశ్వాయశ్చర్షణీరభ్యాసా వాజేషు సాసహత్ ।

తమగ్నే పృతనాసహగ్ం రయిగ్ం సహస్వ ఆ భర ।

త్వగ్ం హి సత్యో అద్భుతో దాతా వాజస్య గోమతః ।

ఉక్షాన్నాయ వశాన్నాయ సోమపృష్ఠాయ వేధసే । స్తోమైర్విధేమాగ్నయే ।

వద్మా హి సూనో అస్యద్మసద్వా చక్రే అగ్నిర్జనుషాజ్మాన్నమ్ ।

సత్వం న ఊర్జసన్ ఊర్జంధా రాజేవజేరవృకే క్షేప్తన్తః ।

అగ్న ఆయాగ్ంషి పవన్ ఆ సువోర్జమిషం చనః । ఆరే బాధస్వ దుచ్చునామ్ ।

అగ్నే పవస్వ స్వపా అస్మే వర్చస్సువీర్యమ్ । దధత్పేషగ్ం రయిం మయి ।

అగ్నే పావక రోచిషా మన్త్రయా దేవ జిహ్వయా । ఆ దేవాన్ వక్షి యక్షిచ ।

స నః పావక దీద్దివోగ్నే దేవాగ్ం ఇహవహ । ఉప యజ్ఞగ్ం హవిశ్చనః ।

అగ్నిశ్చుచిప్రతతమశ్చుచిర్విప్రశ్చుచిః కవిః । శుచీరోచత ఆహుతః ।

ఉదగ్నే శుచయస్తవ శుక్రా భ్రాజన్త ఈరతే । తవ జ్యోతీగ్ంవృర్చయః ॥